

Dingsdag

den 21 April.

FRANKFORT, den 17^{den} April.

De jongste berigten uit Weenen, van den 10^{den} dezer, melden het volgende: « De burggraaf *de Chabot* is van wege Z. M. den Koning der Franschen herwaarts gezonden, om Z. M. den Keizer met zijne troonsbeklimming geluk te wenschen. — Men is hier zeer nieuwsgierig naar het aanstaande groote proces te Parijs, en men verzekert, dat vercheidene aanzienlijke personen van Weenen naar Parijs willen reizen, om de openbare terechtzittingen van het hof der pairs bij te wonen. — *Mustapha Reschid-Effendi*, Ottomansche gezant aan het Fransche hof, is den 7^{den} April te Weenen aangekomen. Hij zal morgen (den 11^{den}) zijne reis naar Konstantinopel voortzetten. Hij heeft eene conferentie met den Prins van *Wessernich* gehad. Zoo als hij zegt, denkt hij binnen drie maanden weder op zijnen post te Parijs te wezen. Niemand weet hier wat hem eigenlijk bewogen heeft, om Parijs te verlaten. — Men heeft te Weenen berigt, dat de hertog van *Wellington* lord *Elliot* naar don *Carlos* heeft afgevaardigd, voornamelijk met oogmerk om aan den strijd over de Spaansche kroon, door een huwelijk tusschen de Koningin en den oudsten zoon van don *Carlos*, een einde te maken. Men twijfelde echter te Londen, en doet zulks ook hier, dat don *Carlos* daar toe geneegen zal bevonden worden. Indien deze poging echter mislukt, is het niet te bepalen; wat verder kan gedaan worden, om Spanje uit de gruwelen van den burgerkrijg te redden. Gewis zal men zich te Londen van alle werkelijke bemoeijng met de Spaansche aangelegenheden onthouden en het voorbeeld der overige mogendheden volgen, wanneer de zending van lord *Elliot* geen gunstig gevolg heeft. — De hertogin van *Berry* keert heden naar Praag of Brandeis terug, om aldaar eenige familie aangelegenheden te regelen, en dan eene andere woonplaats te kiezen.»

— De laatste berigten uit Griekenland luiden gunstig. Koning *Otto* was voornemens, zich den 21sten Junij aanstaande te Athene te laten kroonen.

— Berigten uit Konstantinopel, van den 25sten Maart, behelzen het volgende: « De oudste dochter van den Sultan, *Salika*, welke in het vorig jaar met den *Masoud* van *Tophana*, *Halik-Rifkat* pacha, gehuwd is, is eergisteren van eenen zoon bevallen, die *Abdul-Hamid* genoemd en reeds in de wieg tot den rang van vizier of pacha van drie paardenstaarten verlieven is. Het is het eerste voorbeeld in de geschiedenis van het Turksche rijk, dat een kind van het mannelijk geslacht, uit den echt van eene Ottomansche Prinses met eenen hoogen staatsambtenaar gesproten, in het leven wordt behouden. Dit sprekend bewijs van de vordering, welke de beschaving in dit rijk maakt, heeft op alle ingezetenen der hoofdstad den gunstigsten indruk gemaakt. Dadelijk na de bevalling der Prinses begaf zich de Sultan, vergezeld van zijne beide zoons, tot haar, om haar zijne gelukwenschen te brengen. — De Portie heeft onlangs aan den Russischen gezant, den heer van *Butenieff*, de som van vijf millioen Turksche piasters doen uitbetalen, in mindering der som van 500.000 dukaten, aan Rusland, ingevolge het vredes-traktaat, verschuldigd.

PETERSBURG, den 8sten April.

De minister van financiën heeft aan den minister van financiën berigt gegeven, dat Z. M. de Keizer heeft bevolen, dat voortaan geene buitenlanders uit den geringen stand, die niet ten minste tien rijkdaalders bij zich hebben, over de grenzen in het land zullen worden toegelaten.

Het Duitsche handelsblad dezer hoofdstad behelst een artikel ter wederlegging van hetgeen in buitenlandsche dagbladen gemeld is, dat namelijk de regering landverhuizers naar het Koninkrijk Polen zou gelokt hebben, en vervolgens de beloften, hun bij hunne komst gegeven, niet zoude vervuld hebben; ja dat men dezen lieden zelfs hunne bezitting onthield, om hen te beletten het land weder te verlaten.

LONDEN, den 16^{den} April.

De *Globe* (die het nieuwe ministerie zal toegedaan zijn) meldt heden namiddag: « Lord *Melbourne* is heden van twaalf tot twee uur bij den Koning geweest. Z. M. zal dezen namiddag van Londen naar Windsor vertrekken. Naar wij vernemen staat alles voor het nieuwe ministerie op een goeden voet.»

Men verwacht echter, dat eerst na Paschen de zamenstelling van het nieuwe ministerie zal bekend worden.

— Men begint thans ook adressen tegen het aftredende ministerie aan den Koning in te zenden.

— Lord *Grey* heeft gisteren, met een groot aantal zwaar politieke vrienden, bij den hertog van *Sussex* op het paleis Kensington begelend.

ROME, den 7^{den} April.

In een geheim consistorie, gisteren gehouden, heeft de Paus aan de vergadering der kardinalen, in eene latijnsche rede, kennis gegeven van het overlijden van Zijne Apostolische Majesteit Keizer *Frans I* van Oostenrijk. Hij ples de deugden en de vroomheid van den afgestorvenen, eenen steunpilaar van den heiligen Stoel, die in oogenblikken van nood denzelfden zoo bereidwillig hulp verleend heeft. Vervolgens heeft de Paus voor den overledene eene plechtige lijknis verordend, en de vergadering getroost door de verzekering, dat de nieuwe Keizer met den troon de deugden van zijnen vader geerfd heeft.

In dezelfde vergadering heeft de Paus de benoeming van vier kardinalen bekend gemaakt. Gisteren en heden avond waren deswege de paleizen van de staatsgezanten, van de hooge geestelijkheid en van den adel verlicht. De nieuwe prinsen der kerk ontvingen de gelukwenschen in hunne woningen.

PARYS, den 16^{den} April.

Het ministerieel avondblad behelst het volgende: « Onderscheiden dagbladen melden, dat het gouvernement antwoord van den maarschalk *Maison* ontvangen heeft en dat hij weigert om in het ministerie te treden. Deze tijding is geheel ongegrond. Op ontvangst van den brief, waarbij hij naar Parijs onboden werd, heeft de maarschalk zich gehaast om op reis te gaan, ten einde aan de orders van den Koning te voldoen en hem zelve het antwoord te brengen. De maarschalk wordt den 26sten te Parijs verwacht.

— De advocaten van Parijs hebben zich tegen het vonnis van het koninklijke gerechtshof in cassatie verzeten.

De beraadslagingen in de kamer der afgevaardigden over het Amrekaansche traktaat zijn gisteren en heden met groote levendigheid voortgezet. Heden avond zal misschien tot de beslissing over het 1° artikel van het daartoe betrekkelijke ontwerp van wet overgegaan worden.

— Men verzekert, dat een koerier uit Madrid de tijding heeft aangebragt, dat *Mina* als opperbevelhebber der troepen van de Koningin in het noorden van Spanje ontlagen is en door den generaal *Valdes* zal vervangen worden.

— De maarschalk *Soult* keert naar zijne landgoederen in Languedoc terug.

BRUSSEL, den 18^{den} April.

De heer *de Robaulx*, die als volksvertegenwoordiger moet afgeden, heeft eenen brief in de dagbladen doen plaatsen, waarin hij te kennen geeft, dat hij niet wenscht herkozen te worden, daar hij er geen nut in ziet, om den ongelijken worstelstrijd voor de vrijheid en de welvaart van België thans voort te zetten. — Men weet, dat de priesterpartij thans in België heerschende is.

's GRAVENHAGE, den 19^{den} April.

In de afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is in het begin dezer maand onderzocht geworden het gewijzigd ontwerp van wet, strekkende tot herziening van die van 18 April 1827, betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie. Wat de provinciale hoven aangaat, hebben sommige leden zich met de beschouwingen der Regering daaromtrent vereenigd, terwijl andere zich van de noodzakelijkheid, tot vermeenigvuldiging dier collegien, niet hebben kunnen overtuigen. De derde afdeling heeft zich bijzonder beijverd de gronden te wederleggen, die door de Regering tot verdediging van het atelaal van een hof in elk gewest zijn bijgebragt.

Eene andere aanmerking betrof het vestigen van slechts een Hof in de uitgestrekte provincie Holland, en het aldaar oprigten eener criminele regibank, tegen welk voorstel nog vele leden zich hebben verklaard, die hebben blijven aandringen, hetzij op de vestiging van twee hoven in dat gewest, hetzij op de splitsing van het hof in twee kamers.

Wegens het vestigen van een hof in Drenthe bleven de gevoelens der leden nog even uiteenlopende. Eenige hadden met genoegen opgemerkt, dat de Regering dat gewest alleen van het bezit van een hof niet had uitgesloten; andere, daarentegen, hebben de noodzakelijkheid daarvan niet erkend; algemeen heeft men er op aangedrongen, in allen gewest

valle, de jaarwedden van de bij hetzelfde te plaatsen regterlijke ambal- naren, niet hooger, dan bij de wet van 1827 bepaald is, zouden worden gesteld.

Voorts heeft men zijn leedwezen uitgedrukt, dat het bedrag der jaarwedden geene vermindering heeft ondergaan, merkende men aan, dat de toestand van 's lands schatkist dit dringend vorderde.

Wat aangaat de inleefing des rijks in geregte lijke arrondissementen en kantons, heeft men nog eenige wijzigingen in die indeeling verlangd, vooral in betrekking tot de herstelde arrondissementen-regibanken.

Eindelijk heeft men gevraagd of er ook eene request-kamer bij den hoo gen raad zal worden gevestigd, die door sommigen voor onmisbaar gehouden werd, en het er voor gehouden, dat zich wel voorname kooplieden gaarne zouden leenen, om, bij voorbeeld in zeezaken en andere, die meer attentie door ondervinding gekend worden de regibanken te administreren, zoodat men niet in dat strijdigheid van gevoelens tusschen kooplieden en regters gevaarlijker zoude zijn dan die tusschen het openbaar ministerie en de laatste.

Bij deze gelegenheid heeft men nog twee, zeer belangrijke onderwerpen aan de orde, namelijk de regtsmagt der hoogheemraadschappen en de conflicten. Wat het laatste aangaat, waren sommigen van gevoelen dat hetzelfde, zoo al niet bij de thans aanhangige wet, immers voor de aanpeming derzelve, behoorde te worden geregeld; terwijl anderen echter, hoewel die regeling als onvermijdelijk beschouwende, van oordeel waren, dat die invoering daardoor niet zoude behoeven vertraagd te worden. Eenigen hebben tevens gevraagd of de conflicten door deze wet zijn afgeschaffd, dan wel, of dezelve blijven bestaan; terwijl men in het laatste geval eene bepaalde opgave verlangde te hebben van de gevallen, waarbij aan de civile gouverneurs de bevoegdheid zal kunnen worden weggenomen, om den loop van litispendente zaken te strekken. Wat de regtsmagt der lijke collegien, hoogheemraadschappen en polder heaturen betreft, heeft men de noodzakelijkheid aangetoond, om voor deze regtsmagt wetgevend bepalingen daar te stellen, ten einde onangename botsingen, langdurige processen en groote gevaren, die uit eene verdere betwijfeling van deze regtsmagt zouden kunnen ontstaan, zoo veel mogelijk voor te komen. Ook heeft men gevraagd of de regtsmagt van markridders, welke in sommige provincien nog aanwezig zijn, is komen te vervallen?

Ten gevolge van sommige bedenkingen, zijn door de regering nog eenige kleine veranderingen in het ontwerp van wet gemaakt.

AMSTERDAM, den 19den April.

Beurs van den 17den April.

Holland. 2½ pCt. 55½, ¼ in kleine posten verhandeld; 5 pCt. 101½ al 102 gezocht voor binnenlandsche rekening; kansbiljetten 25½, ¼, ½, ¾ gedaan. Met syndicaat blijft het zeer stil; nieuwe 79½ a 80; oude 95½ a 100; aandelen handel-maatschappij 106½ gedaan, in kleine postjes verhandeld.

Spanje. Alle Spaansche schuldbrieven waren tot verminderde koers verhandelbaar; 5 pCt. perpetuën 48½, ¼, ½, ¾; 3 pCt. 31½, ¼, ¾ a 32 gebleven; Fransche uitgestelde varieerden tusschen 22½ en 22¾ en bleven 22½; van cortos obligatiën is gedurig veel voor Belgische rekening ter markt en waren dezelve a 47½ geoffereerd; coupons daarentegen worden veel koopers en werden van 32½ tot 33½ toe in partijen verhandeld.

Rusland. Onde en nieuwe Russen 104 gedaan; Russen van 1831 en 1833 98½, ¾; roebels 70 gedaan.

Oostenrijk. 5 pCt. metallieken vonden koopers a 99½ en ¼ naar Weenerbanko bij Coll en comp. was vraag; 5 pCt. 101½ a 102 en 4 pCt. a 92 goed te plaatsen. Weener aandelen 722 a 724.

Alle Zuid-Amerikaansche fondsen handhaven hunnen prijs: Brazilië 86½ a 87; Columbia 31½ a 32; coupons 7½ a 8; Peru 26½ a 27; coupons 5½ a 5½ met koopers in laatstgenoemde.

Beurs van den 18den April.

In de prijzen der publieke effecten vond heden geene medelenswaardige variatie plaats; onze binnenlandsche prishoudend; Spaansche iets laagwer.

Effecten-Sociëit, 19 April.

Wij zijn heden in het bezit der Engelsche berigten van jongstleden 19 April. Omtrent het ministerie was destijds nog niet zekers bepaald; alle publieke fondsen hebben echter op dien dag eene belangrijke rijzing ondervonden; onze 2½ pCt waren tot 57½ en Columbianen tot 51 geklaar; ook hier was veel handel tot stijgende prijzen.

Holland. 2½ pCt. 56½, ¼, ½, ¾, bij veel handel; 5 pCt. 102½ a 103; kansbiljetten 25½ a 26 f.

Spanje. 3 pCt. perpetuën 31½, ¾, 31 a 30¾; 5 pCt. en cortos en derzelve coupons zijn heden niet verhandeld; Fransche uitgestelde 22½ a 23.

Columbia. 2de leening 100 pond 33 a 34; 250 pond 32 a 33; derzelve coupons 8½ a 9; Peru 27½ a 28; coupons 6½ en 7; in alle deze voornoemde soorten van Columbianen en Peruanen is veel handel gedreven.

Mengelwerk.

Regterlijke Organisatie.

De voordragt van de maand November des voorgaanden jaars, houdende wijzigingen en veranderingen in de wet van den 18den April 1827 op de samenstelling der regterlijke magt, heeft, gelijk dit te verwachten was, tot gewigtige aanmerkingen in de sectiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanleiding gegeven. Die aanmerkingen betroffen onderscheidene bijzondere bepalingen, doch wel voornamelijk het hoofdbeginsel, volgens hetwelke, overeenkomstig het vroeger aangenomen denkbeeld, in iedere provincie, Drenthe alleen uitgezonderd, een appels-hof zou worden gevestigd.

Indien immer door hen, wien bekendheid met en ondervinding van regtszaken ter handte stond, ten alle zeker mogt worden beschouwd, dan was dit het noodloose en zelfs nadelige van een zoo groot aantal appels-hoven voor een zoo klein land; en schier algemeen was daarom ook, toen de invoering dier wet achterve-

ge moest blijven, het denkbeeld, dat, door eene verandering in de grondwet, de voornamelijk beweegreden voor deze vroeger aangenomene bepaling, voor zoo veel die in de prijzenswaardige zucht tot eene getrouwe opvolging der grondwet gelegen was, zou komen te vervallen. Die verandering der grondwet heeft wel, tot dus ver, niet kunnen plaats vinden, maar het is meermalen aangemerkt, en het moet ook, ter gelegenheid van de deliberatiën over het thans in overweging genomen ontwerp, door een der tot deszelfs beoordeeling meest bevoegde leden der Staten-Generaal duidelijk zijn aangetoond, dat die grondwet, naar haren letter en geest, geen bepaald getal van Geregthoven vordert, maar in dat opzigt eene vrije wetbepaling en gevolgelijk de zamenvoeging van meerdere provincien onder het gebied van één en hetzelfde appels-hof gedooft: terwijl dat zelfde lid tevens door eene bondige redenering moet hebben doen zien, dat de instelling van een hof voor iedere provincie nutteloos, nadelig en stijdig met de belangen der justiciabelen was.

De mededeeling, die van deze en dergelijke bedenkingen aan de Regering gedaan is, mogt redelijker wijze de hoop verlevendigen, dat, bij eene wijziging der voordragt, het getal der Hoven zoo al niet op drie, dan toch op niet meer dan vijf zoude worden verminderd; en men mocht zich misschien het volgende voorstellen, dat zoodanige als conciliator voorgestelde beperking der toestemming van de meerderheid der Staten-Generaal zoude worden verworven. Dat de eelangs bekend geworden wijziging der voordragt heeft men intusschen ontwaard, dat niet alleen die hoop niet is vervuld, maar dat integendeel, met vermeerdering van het vroeger voorgestelde getal van regibanken, nu ook aan de Provincie Drenthe een appels-hof toegevoegd en het getal der Hoven alzo op negen gebragt is; terwijl men daarentegen op de vroeger voorgestelde bezoldiging der raadsheeren en regters iets heeft afgetrokken.

Met belangstelling hebben wij uit de dagbladen de beweegredenen vernomen, waardoor de Regering genoopt is, om bij het vroeger aangenomen beginsel te volharderen niet alleen, maar hetzelfde nog strenger toe te passen; doch wij moeten, behoudens allen eerbied voor de goede intentie, welke daarbij wordt aan den dag gelegd, onbewimpeld verklaren, dat die beweegreden ongenoegzaam zijn geweest, om onze overtuiging, aangaande de gegrondheid van het tegenovergestelde gevoelen, te doen wankelen.

Dat de grondwet de vereeniging van meerdere provincien onder één Hof uitdrukkelijk veroorlooft, en dat men alzo aan die wet getrouw blijft, zoo lang men de uitzonderingen niet strijker maakt dan de gevallen, waarin de regel wordt opgevolgd, is te duidelijk, om te kunnen worden tegengesproken. Het kan er dus slechts op aan komen, wat met de wezenlijke belangen der ingezetenen, zoo als die onder één Rijk vereenigd zijn en de kosten der Justitie, even als die van de meeste andere administratiën, niet uit provinciale, maar uit algemeene fondsen voldaan zien, het meest overeenkomstig zij. De Regering houdt zich, en wel, gelijk wij zeer gaarne gelooven, in de beste trouw, verzekerd, dat die belangen de daarstelling van een Hof in iedere provincie, geene enkele uitgezonderd, vorderen; maar op welke gronden die overtuiging rust, hebben wij niet vernomen; terwijl daarentegen de argumenten voor het tegenovergestelde gevoelen door het bovenbedoelde lid der Tweede Kamer duidelijk, bondig en voor ons overtuigend zijn opgelegd. Het is ligtelijk te beseffen, dat de ingezetenen van de eene zoowel als de andere provincie er belang in stellen, om een appels-hof met al zijne aanhoorigheden in hun midden te bezitten, en dat dit belang voor de kleinere gewesten nog moet worden verhoogd, indien (gelijk dit volgens het ontwerp zal geschieden) het getal raadsheeren in al de Hoven, dat voor Zuid-Holland alleen uitgezonderd, en de bezoldiging, die deze ambtenaaren uit de algemeene schatkist zullen ontvangen, niettegenstaande eens dubbele, ja vierdubbele bevolking en het daaruit voortvloeiende zeer aanmerkelijke verschil in de maat der werkzaamheden, volmaakt gelijk zullen staan; maar wij voor ons gelooven, dat dergelijke belangen voor het algemeen belang moeten wijken; en wij zouden, voor zoo veel men ongaarne van deze of gene provincie het voedsel van dergelijk een bezit mocht willen onthouden, haar dat gemis veel liever, door het in haar midden vestigen van eenige andere ten koste des geheel-Rijks bestaande inrigting, vergoed zien.

Dat in iedere provincie een Hof zou behooren te bestaan, omdat zulks met de zeden, gewoonten en begrippen der natie (waaronder wij in den zin, waarin hier gesproken wordt, van ons gevestigde gewoonten en begrippen verstaan) overeenstemt, kan, naar het ons toeschijnt, niet worden toegestemd. Wil men aan oude gewoonten en begrippen toegeven, al is het ook, dat die in strijd zijn met hetgeen de voortgang der wetenschap en der staatshuishouding aanrijst, en wil men ook de nieuwe regterlijke instellingen aan die gewoonten en begrippen dienstbaar maken, dan keert men te midden op den goeden weg terug, en zal men om dezelfde reden, daar waar dit moet verlangd worden, oude plaatselijke wetten, onder welke hetgeen de wetten van een Hof in iedere provincie zonder uitzondering even geestrijk zal zijn, als de vereeniging van meerdere gewesten onder één en hetzelfde Hof voor de vestiging en handhaving der nieuwe algemeene wetten en regterlijke instellingen dienstig zal worden bevonden. Het moge ook waar zijn, dat, vóór het jaar 1795, in de meeste provincien appels-hoven aanwezig waren; even waar is het, dat in meer dan één gewest destijds geen provinciaal hof bestond, maar eerst na dat tijdstip daarin gevestigd is; terwijl het ook niet onopgemerkt behoort te blijven, dat men, reeds bij de eerste invoering van algemeene wetboeken en gelijke regterlijke instellingen hier te lande de noodzakelijkheid heeft ingezien, om meerdere provincien onder één appels-hof te vereenigen, en daartoe in het jaar 1810 niet meer dan vier zoodanige Hoven voor het toenmalige Koninkrijk Holland vastgesteld heeft, welk getal, niet lang daarna, ten gevolge van de verkleining van het grondgebied, op drie is verminderd.

Men heeft aan de Staten-Generaal eene opgave gedaan van de civile en criminele zaken, die, gedurende zeker tijdvak, bij de Regibanken en Hoven van Assises

behandeld zijn. Die opgave, vergeleken met de getallen, zowel der civiele als der correctionnele appellen, die bij eene andere gelegenheid kenbaar zijn geworden, mag en moet het vermoeden wekken, dat de werkzaamheden der nieuw daar te stellen reger-hoven in enkele provincien zoo gering zullen zijn; dat de raadsheeren, voor wier ambt wij bekwaame, geoefende en ijverige regtsgeleerden vooronderstellen, reikhalzend naar de gelegenheid tot arbeid zullen uitzien, welke hun nu en dan door opkomende zaken zal worden aangebragt. En grootelijks zal men zich in dit vermoeden gesterkt vinden, wanneer men bedenkt, dat onder de civiele zaken, die de zoo evengemelde getallen opleveren, vele bij veratek afgedaan of dezulke zijn, wier onderzoek en beslissing, uit hoofde van den aard des geschils, schier geene moeite aan den regter veroorzaakt; dat de criminele zaken, waaronder er nu reeds zoo vele zijn, die met eene veroordeeling tot eene tuchthuis-straf van eenige maanden eindigen, na de invoering van een nieuw strafwetboek waarschijnlijk aanmerkelijk in getal zullen afnemen; dat, ten gevolge van de uitbreiding der rechtsmacht van de kantonsregter tot vele thans correctionnele zaken, de inkorting der bevoegdheid van appel in het correctionnele en andere bepalingen van het tegenwoordige ontwerp, het getal der zaken, die voor de Hoven van Appel gebragt zullen worden, eene nieuwe belangrijke reductie zal ondergaan; en dat, hoe vele ook de categorien mogen zijn, waaronder men de bemoeijingen der Hoven bij hetzelfde ontwerp heeft geraangschikt, er onder die categorien verscheidene zijn, met name de drie onder letter A van het daartoe betrekkelijke artikel des ontwerps vermeld, waaruit misschien in eene reeks van jaren bij meer dan den Hof nauwelijks eene enkele zaak zal voorkomen.

De Regering is van gevoelen, dat de vermindering van het getal der Hoven geene bezuiniging van belang zal aangebrengen, uit hoofde van de criminele regtbanken, welke men in die Provincien zou moeten daarstellen, die onder een en hetzelfde Hof worden vereenigd, en de vermeerdere van het personeel der Hoven, die over meer dan eene provincie zouden gesteld worden. Onze bedenken zou die bezuiniging aanzienlijk genog zijn; want de criminele Regtbanken zouden elders dan in Noord-Holland geenszins een zoo talrijk personeel als de Hoven vereischen, en men kon er welligt zeer gevoelig de leden der arrondissement-regtbanken in plaatsen, wier werkzaamheden de vereedigde dienst van het criminele met het civiele gemakkelijker zouden gedege: terwijl ook dan, wanneer het getal der Hoven op vijf beperkt werd, het voor die collegien bij het ontwerp vastgestelde personeel, zonder eenige vermeerdering te behoeven, naar het zich laat aanzien, meer dan toereikend voor de dienst blijven zou.

Het is een opmerking, op een juist inzicht der zaak en op ervaring gegrond, dat, wil men de justitie wel en waardiglijk hebben geadmistreerd, men vooral te zorgen heeft, dat de daarmede belaste ambtenaren genoegzamen arbeid en daarvoor eene onbekrompene bezoldiging hebben. Staat men eenen tegenovergestelden weg in, dan scheidt men sinecuren, die nergens minder dan in het regterlijke behooren te bestaan, en men zal wel eenen overvloed van raadsheeren hebben, doch de bekwaame, geoefende en ervaren regters zullen weinige in getal zijn, en dat getal zal nog geringer worden, indien daarbij komt, zoo als onze nog niet gewijzigde grondwet zulke medebrengt, dat de voordragt tot het raadsheersambt door de provinciale staten geschiedt, en deze, vroeger of later, dat regt begeeren uit te oefenen, en dat de staten te laten bekorten door de lijsten, wier opmaking men, als een wel uitgedacht doch echter niet toereikend middel ter verhoeding van het nadeel, hetgeen uit die grondwettelijke bepaling gevreesd wordt, bij het ontwerp, even als bij de vroeger aangenomene wet, aan de Hoven heeft opgedragen.

In het naburig koninkrijk Pruisen heeft men zich naar deze les der ervaring gedragen. Men heeft er ook in die gewesten, waar de Fransche wetten en instellingen overigens in werking gebleven zijn, het getal der regterlijke collegien en ambtenaren vermindert; maar men heeft gelijktijdig derzelver bezoldiging aanmerkelijk verhoogd en daarbij gepaste maatregelen genomen, dat geene andere dan bekwaame en geoefende mannen tot het regterambt kunnen worden aangesteld. En indien ergens, dan voorzeker daar, mag men er zich op beroemen, dat de administratie der Justitie-zoo wel in het criminele als in het civiele weinig te wenschen overlaat.

Bij ons maakt men zich gereed, om bij eene zoo gewichtige gelegenheid, als die welke thans daar is, eenen tegenovergestelden weg in te slaan. Hopen wij, dat het nadeel, daaruit met zoo veel grond te voorzien, nog in tijds door gepaste middelen worde verhoed.

Aan de Redactie.

Zoo eene industrie in het oog van den staatshuishoudkundige meerdert waarde heeft, naar mate meerdere takken van nijverheid tot dezelve medewerken, en het verdiende arbeidsloon een groot gedeelte der waarde uitmaakt, dan verdient voorzeker de fabricatie van lederwerk, zoo als étuis, portefeuilles, schrijfstijes en reisnecessaires wel eenige aandacht. In geene fabricatie heeft men de medehulp van verschillende takken van nijverheid meer noodig, en bij zeer weinige bedraagt het verdiende dagloon een zoo aanmerkelijk gedeelte van den verkoopprijs. De uit leder en papier gemaakte schaar-étui, welke 5 centen per stuk kost, ondergaat negen of tien verschillende bewerkingen vóór dat zij gereed is.

Sedert vele jaren was een gedeelte van Duitschland in het bezit dezer industrie, onderscheidende zich het aldaar gemaakte door lage prijzen doch ook soms door slecht geplaatste opsmukkingen en versierselen. Wat van dief aard uit Frankrijk komt, is veel duurder, maar ook met meer smaak, en dat, wat Engeland ons sendt, is bij zeer doelmatige inrigting en solide bewerking, veel te duur voor een algemeen debiet. Inusschen ziet men, dat ook in dit vak de hand over het algemeen faucenat, en het gebruik meer en meer algemeen wordt. Wie heeft thans geen portefeuilles in de hand? Wie verhoedt niet bij den algemeenen lust tot reizen een verduidelijk schrijfstijes of reisnecessaire. Het uitgestrekte en zeer bevolkte overzeesche bezittingen, waarvan de door eigene schepen aangebragte voortbrengselen van onze inlandsehe nijverheid zoo veel bescherming ondervinden, kan het niet missen of hij, die het onderneemt, deze voortwerpen binnen te land

te vervaardigen, zal in een aanmerkelijk debiet zijner ondernemingsgeest blootend vinden. Bij het uitstofnen van eene industrie, waartoe veler handen-arbeid vereischt wordt, is er veel aan gelegen, dat men dezelve op eene plaats vestigt, alwaar het levensonderhoud, goedkoop, en dus het daggeld laag is. Ongelukkiger wijze heeft men dit voordeel dikwijls te danken aan het afgelegen zijn dezer landstreek, waardoor de transporten vaak hooger dan elders zijn; doch deze omstandigheid heeft echter zulk een' grooten invloed niet, wanneer het fabriekswaaswel als de grondstoffen in eene verhouding van hare massa eene tamelijk hooge waarde hebben; jammer maar, dat dit afgelegene zulk eene industrie, na de openbare aandacht onttrekt.

Om dit evenwel, zoo veel in mijn vermoeden is, weg te nemen, heb ik UED. het volgende, betreffende eene eenige in onze Vaderland genestigde stude en portefeuilles-fabriek, in uw verdienstelijk dagblad te willen plaatsen:

Op het landgoed Engbergen, in eene schikkrachtige landstreek tusssen Gendringen en Anholt, beproefde men in 1832 deze fabricatie. Men had uit Duitschland ervaren werklieden laten komen, en met 1833 begon men de voortbrengselen dezer fabriek in den handel te brengen. Bij deze vreseude werklieden voegde men inlandsehe jongelieden en deed zoo deurens zijne best om deze industrie langzamerhand nationaal te doen worden.

De grondstoffen, de stalen en andere metalen garnituren, en de modellen, welke men volgen wilde, liet men in het begin uit Duitschland komen en den bejverde zich, de Offenbacher-waas wel zo mogelijk na te maken. Aan deze prijsbaarheid onttrekt men zich langzamerhand, door de grondstoffen uit onze nationale fabrieken te laten komen, door in de fabriek eene werkplaats voor het maken der garnituren en sloten op te rigten, en zulk het de fabricatie niet tot de Duitsehe modellen te beperken.

Na deze inleiding, ga ik over tot de beschrijving, die op den Naze Engbergen (een kwartier oors van Gendringen) gevestigde fabriek, onder de firma BAKE en comp.

Op het voorplein van het huis heeft men een gebouw, in hetwelk de smidswinkel, miitsgaderst de draai- en polijstbanken zijn geplaatst. Verder eene schroefpers, tot het persen en doorslaan of snijden der blikken, ijzeren, stalen of koperen garnituren, en eene trekbank tot het trekken van buizen. In dat zelfde gebouw heeft men den kastmakers-winkel, en in het kasteel zelve, waarvan de regter vleugel tot woning dient voor den eigenaar der fabriek, heeft men beneden, behalve het bureau en het magazijn, zoo der grondstoffen als gefabriceerde voortwerpen, eene steendrukkerij, in welke men de papieren of ledereu vooringen der portefeuilles, de omslagen der zakboekjes en de almanakken drukt.

Achter deze laatste werkplaats heeft men eene groote, 7000 oude ponden wegende schroefpers met eenen oven enz., door middel van welke men op het leder de figuren enz. preest. Het is waarnijk belangwekkend te zien, hoe bij elken slag dezer pers, het leder den indruk van de met zeer veel kunst in de zware koperen platen gemaakte teekening aanneemt.

In de hovenvertrekken ziet men de verschillende bewerkingen elkanter opvolgen. Naar vaste patronen wordt het leder en papier gesneden; andereu hingen deze stukken om modellen en plakken de deelen te zamen; en onder daartoe ingerigte persen wordt het geplakte zamen gedrukt. Na deze bewerking ondergaan de fabriekten eene herziening en beschaving, wordende sommige met verguldsels en garnituren verfraaid.

Wat met katoen of zijde moet bekleed of gevoerd worden, gaat door vrouwen banden. In eene afzonderlijke werkplaats worden de zakboekjes gemaakt, ingenaaid of gebonden, op suer verguld; en het zijn weder vrouwen, welke dezelve in de portefeuilles vast maken.

Daar men bij het maken van zulke voortwerpen niet alleen het doelmatige der gedaante en inrigting moet in acht nemen, maar ook tevens zich schikken moet naar den verschillenden smaak der koopers, zoo maakt men in deze fabriek meer dan 500 onderscheidene artikels.

Alfabet voor den Opmerker.

Vervolg van No. 47.

Ezels, zijn zeer nuttige lastdieren. Ezelachtige menschen daarentegen zijn onverdragelijke medgezellen op de groote reis langs het, doorgaans distelrige, pad des levens. En toch zijn wij, bewaanselaars van dat pad, menigmaal in de droevige verlichting, om met zoodanige medgezellen genoemde reis voort te zetten. Dit kruis is, onder de vele te torchen kruisen, echter nog geen der zwaarste, zolang wij maar niet in aanraking komen met vermogende ezelachtige menschen, die, door eigenwaan verblind, de wijsheid alleen vermoenen in nood te hebben. In zulk eene omstandigheid wordt de reis niet zelden allenomtingesamt verbittert, want niets is onverdragelijker, dan dat een volgen weet niet ons wil leeren, wat wij verplicht zijn te doen of te laten.

Fabel. Onder de leerwijzen der oudheid was de fabelachtige of stichtelijke wijze van voorstellingen te doen algemeen aangewand en doeltreffend. Om het nuttige dezer soort van leerwijze, en het behelvdig behartigingswaardige, dat zij, sedert den leeftijd van esopus, en, onder anderen ook, door zijne, nog hij ons geachte fabelen, en wien lang heeft daargesteld, juichen wij elken vernuftigen, wijsgeerigen fabeldichter toe, die ons op zijne leezame kunstvoorwerpen vergast. Geheel anders daarentegen staat hij bij ons aangechreven, die ons gewoontlijk niet dan fabeltjes, anders gezegd lastbare logens, op de mouw zoekt te spelen; die ons wil doen geloven, dat de waarheid alleen van zijne lippen vloeit en wien hem niemand waarheid spreekt de hutenhoer namelijk, die ons, ter bevordering van zijn eigenbelang, in het net zijner schijnheiligheid tracht te vangen, om ons, daarna, voor onze ligtgeloovigheid schrikkelijk te doen haeten.

Filozof. Nooit was de beschouping overal rijker in filozofen dan thans. Griekland noch Rome hebben er ooit zoo veel beheten als het hedendaagse wijsgeerige Europa. Maar de filozofie van velen onzer hedendaagsehe filozofen staat, helias! beneden het peil der gezonde rede, omdat die soort van wijsgeerte, practisch beoefend, eene gelyke omkeering der maatschappelijke orde te weeg brengt.

Denken wij slechts aan de wijsgeerige predikers der zoo hoog opgevoezelde volksverreiniteit en de inconsequenties sedert 1830, uit die oppermagt voortgevloeid; of aan de wijsgeerige grondstellingen, die aan sommige buitenlandsche hooge scholen der studerende jongelingschap zoodanig worden ingeprent, dat er de hoofden van velen reeds door op het geraakt, en oproer, moord en plundering reeds meer dan eens de rampzalige vruchten dier in praktijk gebrachte stellingen geworden zijn.

Wattenen. Vleijen. Eene lastbare gewoonte bij vele lieden, vooral bij de bedandigen, die de hooge eer gemisten, met yastelijke personaadjen in gedurige aantaking te komen. Door deze gewoonte worden niet zelden de beste vorstbedorven en wel z66 bedorven, dat zij dikwijls een getrouwden vriend, die hun in dan de stem der waarheid doet hooren, minachten of schuwen, en luffen vlesers, die hun, uit vrees voor ongenade, de waarheid niet durven zeggen, en gewoont zijn hunne gebreken als deugden en volmaaktheden te doen voorkomen, met c66retitels overladen. Zeer eigenaardig en met juiste kleunen schildert de vaderlandsche dichtst B. KLIN, in zijn leerdicht: *het maatschappelijk leven*, de zulken aldus af.

*Verschriklijk is de trots van die nietswaardige dwazen,
Die knippen over den troon en op de heffacht zees;
Die, als de koninkels, nooit vergaren 't kostelijk soot,
Waarom de nijere bij zoo moeilijk zaamen moet;
Met ijdel vlerkgebrom langs 't heerlijk bloembed swaren,
Doch nooit een' anken drop des dierbren honigs, gotten.
Verschriklijk is die trots, hoe hoog de rang ook klem,
't Is misgemaas der eer, 't rampzaligst adeldom;
Aan vorst en volk toe last, in ledigheid verzonken,
Zijn zij de paauwen, die in hof en staatszaal pronken.
Wier kostelijke pluim w666 schittert in het licht,
En 't goud wel sikkren laat, maar nnt noch voordeel sticht.
(Vervolg nader.)*

Heden beviel voorspoedig van eenen Zoon, **JACOB A MARI A V I S S C H E R**, geliefde Echtgenoot van **ZOTHEEN**, den 17den April 1835. **M. L. A. J. W. SLOEF.**

B E K E N D M A K I N G.
HILBERTUS HOLLARD VAN DEN DOOL, wonende te **Schoonhoven**, bij Arrest van het Hof van Assises in de Provincie **Gelderland**, op den 5den Januarij 1824 tot eene infamante straf veroordeeld zijnde, tot zake van het slijden van echte Waarborgsmerken uit wettig van Gouvernementswege gekeurde Gouden Werken, en het wettig af-solderen van die echte merken, ten nadeele van de rechten en belangen van den Staat, in zeven door hem vervaardigde en ongekeurd gebleven Gouden Booten, mitsgaders het verkopen en afleveren van die alzop met de ingezette of gesoldeerde merken voorziene booten, als of dezelve wettig gekeurd waren, heeft, op den 26den Maart 1835, ter Griffie van het Hoog Gerechtshof te **Gravenhage** doen overbr666ngen een request tot **Rehabilitatie**: wor666dende deze Bekendmaking gedaan overeenkomstig art. 625 van het Wetboek van Strafvordering.

De Procureur-Generaal bij het Hoog Gerechtshof te **Gravenhage**,
A. W. PHILIPSE.

J. C. FISCHER, Notaris te **Ede**, is voornemens op Woensdagen den 6den en den 20sten Mei, 's middags ten 12 ure, ten huize van den Kastelein **A. C. MULDER**, te **Ede**, bij inzet en toeslag, finaal te verkopen. Onder anderen een zeer logeabel **HEERENHUIS** en **TUIN**, staande in het midden van eyengemeld Dorp, waarin **6 KAMERS**, **MEIDEN** en **KNECHTSKAMERS**; **2 KEDDEERS**, **STADLING** en **SCHUUR**, mitsgaders afzonderlijk verhuurd wordende **WINKELDER**; het Huis te aanvaarden met den 21sten Mei 1835.

De Conditien van Verkoop zullen 4 dagen voor den Inzet bij voornoemden Notaris ter visie liggen, bij wien tevens nadere infor666matien te bekomen zijn. — *Brieven franco.*

Op Dinsdag den 28sten April 1835, 's morgens om 10 ure, zal op de Pannfabriek te **Lathum** publiek worden verkocht:
Een **RUINPAARD**, drie dragtige **KOEJEN**, voorts eenige **HUISMEUBELS**, waaronder een acht dagen loopend stand **HOROLOGIE**, spelende zes aria's, met Mahonijhouten Kast.

Men is voornemens, op den 7den Mei 1835, 's morgens precies ten 10 ure, in het Logement **het Kromhout** te **Brummen**, bij inzet, en 14 dagen daarna, den 21sten dier maand, bij toeslag, te veilen:
Bij parcellen **BOUW**, **WEIDELANDEN**, enz. alles nabij het Dorp **Brummen** gelegen.
Nadere infor666matien te bekomen aan het Postkantoor te **Brummen**, en ten Kantore van den Notaris **M. F. DE MAN** aldaar; Brieven franco.

Op Vrijdag den 24sten April 1835, 's middags ten 11 ure, zal men ten huize van den Kastelein **J. P. B. G. RUSSEN**, op de Steenstraat te **Arnhem**, publiek voor kontant geld verkopen:

Enige op reform gestelde **P A A R D E N**, van de **Aff. Karassiers No. 1**, nog zeer goed geschikt voor trek en werkpaarden, dewelke des morgens een uur voor den verkoop te plaatse voornoemd voor een ieder zijn te zien.

Bij **J. H. E. NOY**, te **Arnhem**, is **TE HUUR** een voornaam gedeelte van een groot **HUIS**, met de nodige **GEMAKKEN** en **WANDELING**, in den Tuin daarachter; — Brieven franco.

De Ondergeteekende zijne affa666re gekw666terd hebbende, en nu woonende in het Bovenhuis bij de Weduwe **H E R B E R S**, op den Grooten Oort te **Arnhem**, verwtigt hiervan een ieder, die iets van hem te vorderen heeft, of aan hem schuldig is, en verzoekt de opgaa666f of betaling thans aldaar te doen.
Arnhem, den 15den April 1835.

A. PRINS.

De **POST** van **VELDWACHTER**, in de Gemeente **Kerkwijk**, (**Boemelerswaard**), waaraan eenige wedde van f 100, benevens vrije Kleding verbandende, welke betrekking men gaarne wil aanvaarden, van gepensionneerd **Militair**, verzoekt, om iemand hiertoe in666terende, appes666re z6666, voor den 15den Mei eersik666mende, met behoorlijke Getuigschriften voorzien, in Persoon bij den Burgemeester dier Gemeente.
Kerkwijk, den 15den April 1835.

De Burgemeester,
H. BROUWERS.

Zij, die genegen mogten zijn aan een debilant, bij voortdoring goede geneeskundige **B. L. O. E. D. Z. U. I. G. E. R S** te leveren, gelieve daarvan opgave te doen. Brieven franco onder lett. **R**, met vermelding der prijs bij het opzenden, bij de Wed. **M. H. E. L. M. I. G.**, Boekhandelaarster in de Stilleeg No. 4, te **Amsterdam**.

B. O. U. R. I. C. I. U S.
ALGEMEENE POSTWAGEN DIENSTEN.
Op Donderdag den 23sten dezer zal van **Rotterdam** eene derde Dienst der Onderneming des morgens ten 5 ure dagelijks beg666n te vertrekken op **Utrecht**, van waar die des morgens ten 10 ure naar **Arnhem**, **Nijmegen**, **Kleef** en verder op geheel **Duitschland**, voorts van **Arnhem** ten 4 ure naar **Z666tphen** doorloopen zal.

Dezelfde vertrekt wederkeurig van **Utrecht** des avonds ten 8 ure 30 minuten, om te **Rotterdam** aan te komen voor het afgaan der Stoombooten naar **London**, naar **Hull** en naar **Duinkerken**, mits dat derzelve vertrek niet vroeger dan des morgens ten 3 ure van **Rotterdam** plaats hebbe.

De Reizigers, des morgens ten 5 ure van **Rotterdam** afgaande, zullen dus voortaan des middags ten 11 ure te **Arnhem** en ten 12 ure te **Kleef**, den avonds ten 6 ure te **Nijmegen** en ten 7 ure te **Utrecht** en als die welke des middags ten 4 ure van **Rotterdam** afgaande, dezer Onderneming afgaan des morgens ten 6 ure te **Arnhem**, de tweede dag 's morgens ten 4 ure circa te **Keulen** aankomen en afwaarts het traject van **Dusseldorf**, tot aan boord van de te **Rotterdam** zeilvaardige Stoomboot, slechts eenen dag verzuimende, afleggen kunnen.

De expeditie-aanwijzing van den 1sten April 1834, duidt de dagen van vertrek van **Rotterdam** der onmiddellijk naar alle bestemmingen in **Duitschland** zich aansluitende Diensten aan.

Reizigers ten 2 ure 15 minuten nademiddag van **Arnhem** vertrekkende, kunnen dus ook voortaan onmiddellijk naar **Rotterdam** doorreizen.
Arnhem, den 18den April 1835.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur,
BOURICHIUS.

NEDERLANDSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen **Rotterdam**, **Arnhem** en **Keulen**,
Van **Arnhem** naar **Rotterdam**:

Den 23sten en 26sten April, 's morgens ten 9 1/2 ure.

Van **Arnhem** naar **Keulen**:

Den 23sten, en 28sten April, 's morgens ten 6 1/2 ure.
Zijnde de afpaartsdagen in de **Arnhemse Couranten van 4 en 11 dier maand** abunief opgegeven.

B. SCHONKAT
van de pers
INTEEKENING

EENE OORSpronkelijke ZIEDELING VOORSTREKEND,
in Brieven uit het begin der 39 te **Eem**.

Oit te geven, met toestemming en onder het opzigt van de Schrif666ter, in 4 Deelen, Postformaat, met een nieuw goinw666terd Kignet. De pers bij **Inteekening** voor het geheele werk te f. 5. — tot 16 Mei 1835, na dien tijd zal de prijs met de helft verhoogd worden.

De Oigever meent zijne Landgenooten eene dienst te bewijzen, door eene nieuwe en veel goedkoopere Uitgave te bezorgen van een Werk, dat om deszelfs ernstigen, meer of min historischen en soms vervro666lenden inhoud, door velen met belangstelling gelezen is, in hetwelk een christelijke z6666, ware vaderlandsche en innige gedachten doortru666len, de nuttigheid der dagelijkse plig666betrekking, zelfs in zaken die wel eens als kleinigheden beschouwd worden, aanscho666welijk gemaakt en aangeprezen worden, en waardoor dit Werk zoo nuttend tot een Geschenk en Handboek voor het opkomend Geslacht geschikt is.

Te **ARNHEM**, bij **C. A. THIEME**, Boekdruker.